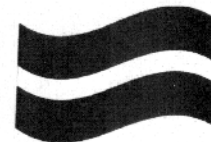

LNF pārstāvjiem, atbalstītājiem, latviešu sabiedrībai
Padarītais un ieceres
Andreja Eglīša
LATVIEŠU NACIONĀLĀ FONDA
INFORMĀCIJAS IZDEVUMS

1947 – 2018

Nr. 56

Latviešu nacionālais fonds
Organizācijas nr 802009-8490
Postgiro 351482 – 5
Sarakstei: Zviedrijā c/o Strautmane,
Olof Palmes gata 16, 111 37 Stockholm,
Latvijā: Remīnes iela 4, Rīga LV-1006
Facebook – Andrejs Eglītis lettiska nationella fonden
SEB bankas konta nr SEB 52763305253

Darbvedības tālruni:
Stokholmā: Gabriela Balode +4687249941
Zita Dzelzkalēja +46734164703
Rīgā: Inese Levāne +37126829773
Māra Strautmane +37126583334
Anna Šmite +37128455616
E-pasts: andrejaeglis.lnf@gmail.com

AE LNF saime novēl LATVIJAI SAULES MŪŽU!

Mēs lepojamies ar Latviju, ar tās izaugsmi un panākumiem! Valsts ir mūsu visu atbildība, un AE LNF turpinās strādāt, lai bērni un jaunieši varētu iegūt izglītību un saglabātu mīlestību un lepnumu uz mūsu valsti.

**Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa svētku uzruna
pie Brīvības pieminekļa 2018.gada 18.novembrī.**

Mīļā Latvijas tauta! Tautieši tuvumā un tālumā! Sirsnīgi sveicu Latvijas simtgadē! Man ir liels gods kopā ar jums svinēt mūsu valsts vēsturisko brīdi – pirmo simtgadi. Svinēt ar ticību un mīlestību par mūsu tautu un mūsu Latviju! Tagad – šeit, pie Brīvības pieminekļa, un visur pasaulē, kur svinam Latvijas svētkus, mēs dzīvojam pirmās stundas mūsu valsts otrajā simtgadē.

Šodien mūsu tēvzeme ir neatkarīga valsts un katram no mums ir mūsu brīvība. Spītējot kariem un okupācijām, pašu grūtāko mēs esam izcīnījuši un pašu dārgāko – esam nosargājuši.

Pašlaik ir simbolisks brīdis, lai domās redzētu ideālo Latviju. Tas, kādu Latviju veidosim katru nākamo dienu, ir un vienmēr būs tikai mūsu pašu spēkos.

Kad Latvijas valstij bija tikai desmit gadi, Rainis teica: „Negribēt demokrātiju – mūsu Latvijas apstākļos – (nozīmē) negribēt (pašu) Latvijas valsti”. Šie vārdi ir patiesi valsts simtgadē un būs patiesi arī nākotnē. Tikai demokrātiska valsts garantē vienādas tiesības likuma priekšā un drošību ikvienam no mums. Un katram ir jāiestājas par savu valsti.

Es nākotnē redzu tautu, kura lepni runā latviešu valodā un kuras kultūru apbrīno visa pasaule. Valsti, kur vienmēr atbalsta vājāko, un izcilākie iedvesmo ikkatru sasniegt savus mērķus.

Mēs visi esam saistīti. Cilvēks pie cilvēka, paaudze pie paaudzes, bet visi kopā – vienā Latvijā. Latvijas otrajā simtgadē es redzu daudzskaitlīgu Latviju. Kur stiprās dzimtās no paaudzes paaudzē tiek mantota dzimtenes mīlestība, rūpes par savu zemi un savu tautu, un savu tuvāko. Valsti, kur katrs bērns aug mīlestībā. Valsti, kurā godā jaunu zināšanu apguvi un radošumu. Valsti, kas atbalsta ikviena iespējas īstenot savus sapņus. Simts gadus rūdīta un kaldināta, mēs esam nobriedusi nācija. Nobriedusi atbildībai par savu valsti un tās neatņemamo vietu Eiropā. Mēs arī uzņemamies savu daļu no mūsu planētas kopējā likteņa. Es redzu Latviju, kur zināšanām seko jauni atklājumi, izaugsme un labklājība. Lai ikviens var baudīt sava darba augļus, un katrs var teikt – mēs esam bagāti. Šodien es redzu Latviju izaugušu. Es redzu lepmu zemi un tautu, kas pasaulei dod, nevis lūdz un ņem. Es redzu tālredzīgus cilvēkus, kas saviem mazbērniem uzticēs Latviju stiprāku kā jebkad.

Svinēsim mūsu valsts simtgadi ar patiesu prieku par mūsu panākumiem un drošu pārliecību par nākotni! Lai ticība un mīlestība mūsu tēvzemei un brīvībai iedvesmo mūs lieliem darbiem mūsu Latvijai. Lai mēs visi esam Latvija. **DIEVS, SVĒTĪ LATVIJU!**

Vita Matisa LV100 sarīkojumā Stokholmā savā svētku runā atskatījās uz Latvijas valsts pamatlicēju paaudzi pirms 100 gadiem: „Kārlis Skalbe teica, ka vispirms vajag Latviju sastutēt, un tad jau visiem būs labi. Pēc šī vadmotīva darbojās ne viens vien Latvijas pamatlicējs un veidotājs – pašai dziedzīgi un ar atdevi.” Viņa uzsvēra, ka demokrātija un demokrātiskas valsts nodibināšana un uzturēšana prasa no mums visiem motivāciju – morālu motivāciju; prasa no mums nevis ļaušanos izdzīvošanas instinktam, bet spēju atteikties no pašlabuma kāda augstāka mērķa labad. Starp Latvijas valsts pamatlicējiem un patriotiem šādi piemēri ar uguni neesot bijis jāmeklē. Viņa uzsvēra, ka ir laiks atgriezties pie minētās morālās motivācijas.

Savu runu Vita Matisa noslēdza ar šādiem vārdiem: „Latvijas simtgade ir sava veida brīnums, un šo brīnumu ir nodrošinājuši cilvēki, kuri ne vienmēr ir tie redzamākie valsts pārstāvji. Cilvēki, kuru gaišums ne vienmēr ir bijis viegli ieraugāms, bet daudziem šiem sīkajiem gaišumiem summējoties, ir veidojusies Latvijas valsts griba un morālais fundaments. Lai mums visiem, nākamajā simtgadē ieejot, būtu spēks un drosme būt „gaišajiem” gan naktīs, gan dienās, gan tumsā, gan gaismā.” Svētku viesi ar ilgstošiem aplausiem pateicās Vitai Matisai par stiprajiem vārdiem!

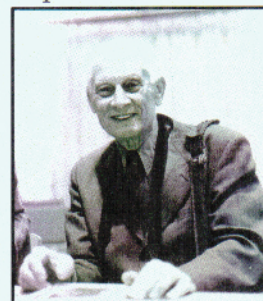

Zviedrijas jaunā vēstniece Latvijā *Annika Jagander* 28. februārī apmeklēja Misiņa bibliotēku, kur AELNF pārstāvji parādīja LNF izdotās grāmatas zviedru valodā. Dažas no tām tiks dāvinātas Zviedrijas vēstniecībai. Vēstniecei bija interesanti redzēt, ka 2017.gadā ap 40 zviedru rakstnieku grāmatas tulkotas un izdotas latviešu valodā. Reto grāmatu nodaļā *Annika Jagander* varēja aplūkot Zviedrijas karalienes Kristīnes grāmatu no 17.gadsimta ar precīzām norādēm saimniecības jautājumos. (AELNF foto)

AE LNF DARBĪBA UN ATBALSTI 2018.gadā

Turpinot nolemtu darbības ceļu, studentiem piešķirtas stipendijas 50 000 kronu apmērā. Daudz bērnu ģimenes saņēmušas 20 000 kronu gan ģimenes materiālām vajadzībām, gan skolu pusdienām. Vēl ir atsevišķi pagasti, kuri nevar nodrošināt skolēniem pusdienas. Situācija tomēr ir kļuvusi nesalīdzināmi labāka. Atgādinām, ka 2010. un 2011. gadā AE LNF izdalīja pusotru miljonu kronu brīvpusdienām!

AE LNF turpina sadarbību ar Zviedrijas Latviešu apvienību Stokholmā – Baltijas dienu Skansenā organizēšanā un LV100 sarīkojuma Stokholmā īstenošanā. Igaunijā namā „Nedēļa Latvijai” ietvarā bija apskatāmas fotogrāfijas no Friča Forstmaņa bagātīgā arhīva – Līvijas Eliason-Forstmanes un Māras Strautmanes izvēlē. Viņš ir dokumentējis latviešu dzīves sākumu trimdā, kā arī tās turpinājumu. Nenogurstot viņš bijis klāt organizāciju dibināšanās un sapulcēs, koncertos, dažādos svētkos, ballēs un sarīkojumos, skolas izlaidumos, vasaras nometņu aktivitātēs, teātra pirmizrādēs, gleznu izstādēs, latviešu politiskās manifestācijās un demonstrācijās, jaunatnes dienās, bērnu un sporta svētkos! Viņš ir arī dokumentējis AELNF darbību.

Fricim Forstmanim īpaši interesēja basketbols. Kamēr bija latviešu komandas, viņš tām sekoja, bet ar laiku pārgāja fotografēt zviedru basketbola spēles. Zviedrijas basketbola apvienība „legendārajam fotogrāfam” piešķīra zelta medaļu! Latvieši Stokholmā var būt laimīgi un pateicīgi par Friča Forstmaņa fotogrāfijām, jo tās veido unikālu dokumentu par dzīvi trimdā un to, kas ir darāms, lai svešumā noturētu valodu, kultūru un tradīcijas vairākās paaudzēs! Arī latviešiem būtu viņam jāpiešķir „zelta medaļa”.

AELNF turpina sadarbību ar LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēku Rīgā, kurai esam lielu pateicību parādā, jo drīzumā būs pieejama digitalizēta fonda vēsture!

LV100 Stokholmā - "Zvaigžņu sega"

Jau maija mēnesī LV100 rīcības komiteja uzsāka darbu ar uzdevumu sarīkot vērienīgus Latvijas simtgades svētkus! Piedalījās pārstāvji no visām latviešu organizācijām Stokholmā, to skaitā arī AELNF. Pēc vairāku telpu skatīšanas tika izvēlēta lielā zālē Minhenes brūzī uz dienvidu salas ar brīnišķīgo skatu uz Stokholmas ziemeļu krastu ar Pilsētas domi! Sākās sponsoru meklēšana, jo zāles īre ar visām skaņas, gaismas ierīcēm, garderobi, drošības sargiem bija ievērojama! Pirms vasaras nekādu panākumu nebija. Bet visi rīcības komitejas dalībnieki bija "iekarsuši" par Melāra zāli, un beidzot, pēc intensīvas meklēšanas, sāka pieteikties sponsori. Lielākie bija zviedru mežu uzņēmumi Latvijā. Atbalstīja arī Latvijas vēstniecība, latviešu organizācijas Zviedrijā un privātpersonas. Un tad, tas, kas brīžam bija licies neiespējams, kļuva iespējams! Zviedrijas latviešu veltījums Latvijas simtgadei "Zvaigžņu sega" varēja notikt! No Latvijas tika uzaicināta svētku runātāja - politoloģe Vita Matīsa un vakara vadītājs - latviešu aktieris Arturs Skrastiņš.

Koncerta programmā vienā muzikāli vizuālā audeklā savijās folklorā, klasiskā un kora mūzika, dancis un šlāgeri, pops un rokmūzika, glezniecība un atspulgi no Stokholmas zvaigžņu gaismas cauri gadu desmitiem. Piedalījās Stokholmas latviešu skolas bērni, tautas deju kopa "Zibenītis", Stokholmas latviešu koris, folkloras kopa "StokFolks", DJ Monsta, tautas mūzikas grupa "Stokholmas spēlmaņi". No grupām "Dundurs" un "Prusaku ansamblis" piedalījās Jānis Zālītis, Juris Kronbergs un Gundars Rullis kopā ar Simtgades koncerta rokgrupu. Kristers Vikmarks kopā ar koncertmeistari Ivetu Cālīti izpildīja Jāņa Mediņa mūziku, "Trio Tro" ar Ivetu Cālīti pie klavierēm izpildīja Raimonda Paula mūziku, kā arī Yann LeNestour, Evita Bambāne un Māra Peiseniece. Zāli brīnišķīgi skaistu bija izveidojuši video mākslinieki Ints Ivanovskis, dizainers Mikus Vanags, svētku telpu iekārtotāja Agnese Blaubārde, un koncerta režiju ļoti veiksmīgi veica Anna Petraskeviča un Signe Rirdance!

Gaidot svētku vakariņas, kuplais svētku viesu pulks varēja aplūkot informācijas plakātus par Latvijas simtgadīgo vēsturi. Pēc vakariņām ar polonēzi sākās svētku balle! Dejas Liepājas *Jammee Band* pavadījumā vijās līdz vēlai naktij! Un tad jau bija sākusies otrās simtgades pirmā diena!

Latvijas simtgadīgās vēstures izstāde

Svētku dalībnieki un viesi Melāra zālē

Vakara vadītājs aktieris Arturs Skrastiņš un vēstnieks Margers Krams

Valentīne Lasmane ar meitām Aniku un Laini

(AELNF foto)

Bērnu namiem jāpaliek pagātnē! Valdība pieņēmusi lēmumu, ka līdz 2021.gadam visiem bērnu namiem jābūt slēgtiem. Ja vecāki kādu iemeslu dēļ nespēj rūpēties par saviem bērniem un bērns ir jāizņem no dabiskās ģimenes, valstij un pašvaldībām jānodrošina bērna vajadzībām atbilstošas, ģimeniskai videi pietuvinātas aprūpes formas. Audžuģimenes ar katru gadu skaitliski aug. Audžuvecāku darbs ir augsti vērtējams un nebūt nav viegls. Tāpēc tās saņem atbalstu no valsts, ģimenēm ir nodrošināti psihologa un citu speciālistu pakalpojumi.

Madonas novadā vienu reizi mēnesī audžuģimenes tiekas, lai kopā ar psihologu un sociāliem darbiniekiem pārrunātu ikdienas lietas un problēmas. Novadā ir 17 audžuģimenes, kurās kopā ir 65 bērni. Audžuģimenēs ievietoti gan dažus mēnešus veci bērni, gan tādi, kuriem jau tuvojas pilngadība. Ir ģimenes, kurās ir seši, pieci, četri audžubērni. Madonas novada bērni ir arī ievietoti citu novadu audžuģimenēs, piemēram, Līvānos, Raunā, Beverīnā, Alūksnē; kopskaitā astoņi bērni. „Šīs audžuģimenes arī aicinām uz mūsu pasākumiem,” stāsta bāriņtiesas locekle Ruta Vizāne. Madonas novada audžuģimenēs ir ievietoti bērni arī no citiem novadiem.

Audžuģimeņu pasākums notiek jau sesto gadu pēc kārtas decembra mēnesī, Adventa laikā. Šādi kopā sanāksšanas pasākumi ir bijuši Praulienā, Aronā, Liezērē, Ošupē, Dzelzavā, bet šogad Madonas novada bāriņtiesa to organizē atjaunotajā Ļaudonas kultūras namā. Ciemos pie audžuģimenēm būs Madonas novada pašvaldības pārstāvji. Ļaudonieši audžuģimenes sagaidīs ar svētku koncertu, ko ģimenēm gatavo pagasta pirmsskolas izglītības iestādes "Brīnumdārzs" audzēkņi ar savām skolotājām. Paredzēts, ka pie ģimenēm un bērniem ciemos atnāks arī Ziemassvētku vecītis ar tik ļoti gaidīto dāvanu maisu. Būs kopējas rotaļas, atrakcijas un, protams, sponsoru sarūpētais kopējais cienasts. **AE LNF šogad pirmo reizi piedalās ar dāvanām audžuģimenēm.** Pēc pasākuma pie kultūras nama tiks iedegta Ļaudonas Ziemassvētku eglīte.

Nameja gredzeni

Stokholmas latviešu skolā šogad mācījās vairāk par simts bērniem. Seši astotās klases absolventi skolu beidza. Uzmanējot skolas audzēkņus, viņu pedagogus un vecākus, Mārgers Krams, Latvijas vēstnieks Zviedrijā, uzsvēra, ka latviešu valoda, kultūras un vēstures izpratne veido diasporas jaunās paaudzes saikni ar Latviju.

AE LNF, tradīciju turpinot, dāvināja jauniešiem Nameja gredzenus un sveica katru absolventu ar izvēlētiem Andreja Eglīša vārdiem:

**Nav tāda, ko nevar. Ja ir – tad jāvar!
Kaut plaukstām jūra jāizsmēļ,
Kaut zemes smagums jāpaceļ.
Nav tāda, ko nevar. Ja ir – tad jāvar!**

STIPENDIĀTI

Šogad ir bijuši septiņi stipendiāti – no Līvāniem, Valmieras, Mazirbes, Ipiķu pagasta, Alojas, Apes un viens no Rīgas!

Uz AE LNF stipendijām var pieteikties jaunieši no maznodrošinātām un daudzbērnu ģimenēm mazpilsētās un lauku pagastos. Anketā tiek prasīta informācija par ģimeni, par ekonomiskiem apstākļiem, par studiju rezultātiem. Prasīts tiek arī īss paša raksturojums, kā arī kādas uzticamības personas ieteikums. Stipendiātam arī lūgts atklāt savas nākotnes ieceres. Četrreiz gadā tiek ievākta informācija par sasniegtiem rezultātiem.

Šī gada stipendiāti ir mācījušies dažādās jomās: par būvniecības inženieri, par galdnieku ar mērķi izveidot savu uzņēmumu, kultūrizglītības jomā ar mērķi turpināt mācības Kultūras koledžā, par viesmili, mākslas menedžeri, skolotāju, mežzinī, tiesībsargu, ekonomistu un sociālo darbinieci.

Latvija ir ieguvusi apdāvinātu amatnieku-galdnieku un skolotāju. Jaunais skolotājs sūta sveicienu: „Esmu priecīgs, ka varu darīt to, ko daru šobrīd – strādāt skolā. Līdz ar to, ka vēlējos strādāt skolā, nepieciešama bija arī attiecīga izglītība. Pateicos Andreja Eglīša Latviešu nacionālajam fondam par finansiālo atbalstu studiju laikā. Esam nosvinējuši Latvijas simtgadi, vēlētos novēlēt mums visiem – lai mūsu nākamā paaudze, kura aug, dzīvotu labāk nekā mēs – visās dzīves sfērās”.

RITAS GROSAS KUNDZES ATBALSTI VESELĪBAS APRŪPEI

Ritas Grosas kundzes vēlējums ir viņas ziedoto naudu piešķirt veselības aprūpei, un izdotā summa šogad ir 28 000 kronas.

Turpinot tradīciju, AELNF sniedz atbalstu Rožkalnu pagastam, lai pie Ziemassvētku eglītes varētu iepriecināt rūpju bērnus, slimos, cilvēkus ar invaliditāti un vientuļos pensionārus ar dāvanām no Ziemassvētku vecīša dāvanu maisa!

Andreja Egliša Ļaudonas vidusskolā dzejnieka dzimšanas dienā, turpinot tradīciju, tika izsludināts konkurss. Šogad uzdevums bija, izrietoši no dzejoļa „Ļaudona”, uzrakstīt dzejoli un to ilustrēt ar zīmējumu.

Balta meitene no Krusta kalniem līgo.

Dzejnieka dzimšanas dienas noslēgums norisinājās pie viņa kapa vietas. Tur jau no paša rīta bērnodārza bērni bija nolikuši ziedus. Skanēja mūzika, un Ļaudonas kultūras nama vadītāja Signe Pruškeviča ar sirsnīgiem vārdiem pieminēja dzejnieku!

ANDREJA EGLIŠA
LNF PĀRSTĀVniecība

ZVIEDRIJĀ

PADOMES PĀRSTĀVJI

Ieva Graufelde, priekšsēde

Tālr. +46(0)8969767

ieva.graufelde@brevet.se

Jānis Vikmanis, vice priekšsēdis

Tālr. +46(0)702285685

janis.vikmanis@lobbyist.com

VALDES PĀRSTĀVJI

Gabriela Balode

Tālr. +46(0)87249941

gadibal@yahoo.se

Zita Dzelzkalēja

Tālr. +46(0)734164703

zita.dzelzkaleja@gmail.com

LATVIJĀ

VALDES PĀRSTĀVJI

Inese Levāne

Tālr. +37126829773

inesele77@inbox.lv

Māra Strautmane

Tālr. + 37126583334

mara.strautmane@gmail.com

Anna Šmite

Tālr. +37128455616

anna.maskalane@gmail.com

Gada noslēgumā

Pirmās Adventes pirmdienā, vēl pirms 3. decembra rītausmas, mūžība ar savu gaismu sagaidīja Valentīni Lasmani. AE LNF saime izsaka savu visdziļāko līdzjūtību meitām ar ģimenēm, radniekiem un tuviniekiem. "Tad es ieraudzīju jaunas debesis un jaunu zemi, jo pirmās debesis un pirmā zeme bija zudušas." (Atkl21:1)

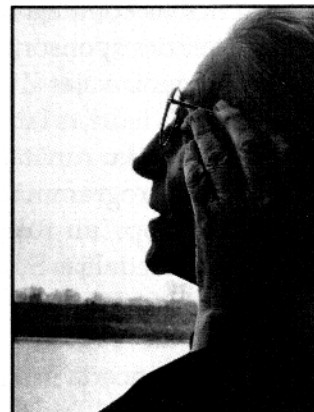
Mūžīgu mieru, Dievs dod...

Kā Fonda atbalstītāja, padomu devēja un sava laikmeta lieciniece 102-gadīgā Valentīne Lasmane bija līdzdalīga arī Fonda darba veikšanā. Viņas panākumi ir ierakstīti ne tikai atsevišķu cilvēku atmiņā, bet arī vēsturē. Par to liecina viņas un par viņu jau publicētais materiāls. AE LNF rakstu par Valentīni Facebook "Andrejs Eglītis lettiska nationella fonden" lapā ir atzīmējuši vairāki tūkstoši lasītāju. Tas ir zīmīgs atzinības apliecinājums.

Latvija bija Valentīnes Lasmanes sirdī. Divas dienas pirms nāves viņa uzdeva jautājumu par to, kas nodarbināja viņas domas. Tas bija negaidīts, taču tas bija viņai raksturīgi. Viņa gribēja kopā pārdomāt, ko ietver vārds 'valsts'. Definīcija dod tikai rāmi, un pie tās arī pieskārāties. Demokrātija ir valsts struktūra. Saturs nav negrozāms, tas mainās līdz ar laikmetu. Tā tam ir jānotiek.

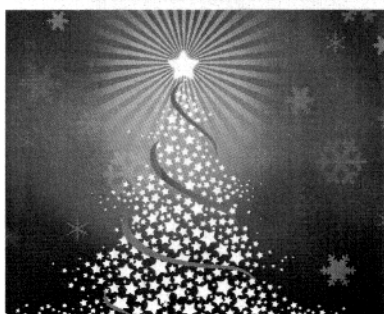
Valentīnes jautājums par saturu ir arī mūsu jautājums. Šajā svinību gadā atkārtoti izskanēja, ka mēs esam Latvija – ikviens. Mēs dodam saturu ar savām vērtībām, ar savām rūpēm, gādīgumu, ar savu līdzdalību, darbu un atbalstu, kad redzam un ieklausāmies laikā, kurā dzīvojam. Andrejs Eglītis mainīja LNF darbības virzienu, kad laiki mainījās pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Rūpes par valsti bija tik pat spēcīgas: "Man sen vairs savu sāpju nav, Tik visas tautas." Mērķis ir bijis dot atbalstu tur, kur ir trūkums, atbalstīt jauniešu izglītību ar stipendijām, palīdzot jauniešiem dot saturu savai dzīvei.

Un tagad?... Mūsu uzdevums, ieejot nākamajos 100 gados, ir būt tik pat drosmīgiem un gādāt par AE LNF darba pēctecību, lai iesāktajam būtu turpinājums. Ir grūti atrast laikmetu bez grūtībām un trūkuma. Kopā mēs varam veikt labo darbu.

Andras Lasmanes foto

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!

Ziemassvētku noskaņās

Nāk eņģeļi ar zvaigžņu svecēm rokās
Un zemes tumsā savu gaismu nes,
Mirdz neskaitāmi pulki debeslokā
Kā toreiz senatnē, pie Betlēmes.

Caur gadu tūkstošiem skan nenorimstot
Šī balss mums tad, kad zeme miegā dus.

Leonīds Breiķšs

LŪDZAM AE LNF atbalstītāju maksu – 100 kr. vai pēc ieskatiem – iemaksāt:

LETTISKA NATIONELLA FONDEN postgiro 351482-5

AE LNF informācijas izdevumu izsūtām atbalstītājiem,

atbalstu saņēmējiem un latviešu avīzēm

PALDIES DEVĒJIEM, PALDIES PĀRSTĀVJIEM! AELNF saime